

N°. 24.

Pirmdeenā 15. (27.) Juni

1870.

Rakša par gabdu 1 rubl.

Siņa.

Widsemmes skohlmeistereem darru sinnamu, ka ta ša-eeščana Turraidē tiks noturreta lūdā Juli.

11tā Juni 1870.

N. v. Klot,

Widsemmes skohlu-preekščneeks.

Rahditajs.

Ceščsemmes sinnaš. No Riħgas: pahr Keisera reiščochanu, — general-gubernatorš pabrērauzis, — pahr dšeedaščanas konzerti Wezz-Beebalgā. No Taščkendas: ar Buchareem labba fatižžiba.

Ahrsemmes sinnaš. No Franžijas: Keisera Napoleona wahjiba. No Rohmas: pahr konzibli. No Portugales: jauna ministera darbi. No Abissinijas: tur diti fajulluse buhščana. No Welsitas: pahr pawalstneeku dumpoščanoš.

Žittas jaunās sinnaš. No Riħgas: behera šabrauzejs šakerts, — pahr labbarrigu lohpmanni krafft, — Politechnika. No Belgawas: pawehruma-ehrebeħis deenestneezehm. No Radomas gub.: pahr šlep-tawibu. No Pruhšijas: usžibtiģs, wezģis skohlneeks. No Belgijas: nekristiģis wezģ eeraddums. No Englandes: pahr šaufu laiku. No Turzijas: pahr leelo ugguns-greħtu.

Šaunakaš sinnaš. Kā Latweešči, Riħwi un Ūggauni dšimtbuhščanā krittušči. Žit-tureiš un taggad. Birmais Latweešču šauschu kehķis Riħgā. Ša-mirģis troħģa-gahjejs mahjā pahrnaħtdams. Driktetaja miššēščana. Labbišas un žitu prezzu tirģus.

Šeeliktumā. Rakštīščanas waina un taħš augli. Osborn weħwera mahjēktis. Ššluddinaščana.

Ceščsemmes sinnaš.

No Riħgas, 10tā Juni. Augštāis Kungs un Keisera Štā Juni pulšt. 10 preekšč puššdeenas no Šugenheimes aišreišojis un pulšt. 3 peħģ puššdeenas šweiks weffels Stuttgardē eereišojis. Bahnušī kehnišch un kehnišeene winnu šagaidiģa un apšweiziniģa.

No Riħgas. Muħšu augštizeeniģs generat-gubernator kungs Štā Juni no Beħterburgas pahr-reišoja mahjā.

— No tizzama drauga dširdeģam, ka 21mā Juni

Wezz-Beebalgā noturreščohbt dšeedaščanas konzerti. Lai Deewš Wezz-Beebaldšneekēem palihģš, to Latw. tautai pa goħbu išdarriħt.

No Taščkendas rakšta, ka Buchareešči ar muħšejeem taggad itt šaderrigi fateekotees. Nešenn no muħšeju puššes tilka weens šapteins ar diweem offižereem pee emira nošubtiti ar šaħdu sinnu, bet newarrejušči nelo norunnahbt, tabeħt, ka Buchareešcheem ar Tšchiru šaršchš, — un generalš v. Kaufmann taggad apšlatoħt wiffas taħš šemmes un apģabbaluš, kaš winna pahrwaldišchanai padoħti. — Taščkendas awišes weħrā nemdamaš Kreewu uswarreščanas Ro-kondā un Bucharā, šahštā, ka Englandeēšču awišes beest ween peeminnoħt, ka Kreewu walštš widdus-Ūšģā us riħteem arween taħtal išplattidamees, šahš-ščotees driħš winnu Indijas kolonijahm preekščā. Tik triħš šaħnu walštšes weħl effohbt žekā un šad Kreewušemme taħš panemmoħt, šad winnai peeder-roħt wišš un t. pr. Winnaš kolonijas jau taggad šteepjotees lihģš kluffo juħru, lihģš Japanu un Riħnu un t. pr.

Ahrsemmes sinnaš.

No Franžijas. Nešenn pa Parihģi išplattijahš ta šinna, ka Keisera Napoleonaš peepēšči žeešči wahjisch palizziš un lohpmanni tā šatruħtāħš, ka gandriħš us reiš wiffa andele apštahģahš. Bet peħģať atkal

wiffi tilka meerinati ar tahdahm sannahm, ka keisers til faslimmis ween effoht un ne-effoht pahr wianna dshwibu ko baiditees. Tomehr laudis lehti netizz tahdahm meerinaschanahm un ihpafchi, kad turklaht wehl isdaudsinaja, ka keisers us sawu waffaras pilli nemas ne-eeschoht. Sinnaams, ka awises wiffahm tahdahm isdaudsinaschanahm pretti stahw un arri taggad pasluddina, ka keisers nemas wairs gultâ neguktoht, bet farunnajotees ar ministereem, kad teem leela waijadfiba, lai gan dokteri peefohdinoht, ka lai no walsts darrifchanahm pasargotees, zif ween warroht. — Wehl zitta jaunala siina stahsta, ka keiseram wehl fahpes effoht til ween lahjâs un tahs wiannu nemas nekawejohht, pee ministeru sapulzeschanahm un spreeschanahm klahht buht.

No Rohmas. Starp wiffahm sannahm, kas no turrenes beesi ween nahht, til tahs jaunalahs schoreis saweem lassitajeem preefschâ zelsim. Tahs skann tâ: Wiffi tē to ween dohma, ka nahkofchâs deenâs woi nu to jauno haufli jau pasluddinahs, jeb konzihli wehl atzels us wehlahu laifu, jo daschi biskapi taifotees us aisreisofchanu. Biskapu leelaka dalka ihds ar Manniau, pastahw us to, ka, lai arr to prettineeku effoht til dauds un til stipri, to nemaldibas haufli tal waijagohht pasluddinahht, jo ihsten us tahdu wihsi pahwests sawu taifnibu un warru parahdischoht jo skaidri, kad arri til weena masa dalka konzihles beedru wiannam peelristu. Pahwests taggad tâ effoht Jesuitu warrâ, ka winsch wairs neklausohht sawus padohma-dewejus, paschu sawu wezzako ministeri Antonelli ne. Tas pats stahsta zitteem, kas tam draugi, ka winsch neto wairs nespehjoht un winsch neto wairs newarroht fazzihht pahr to, kâ buhs woi kâ nebuhs. Pahwests effoht dilti kauns us teem nemaldibas haufsta prettineekeem. Jesuiti to nomannidami, pahwestu jo wairaf kuhdoht un kurinoht teem wirsâ un t. pr.

No Portugales. Portugale tas wezzais erzogs Saldana, kas ihsteni falkoht pats par ministeru presidenti eezehlees, strahda, ka tihri jabrihnojahs, wezzas eetaifschanas gahsdams un jaunus likkumus un pawehleschanas islaisdams, tâ, ka kehnam deesgan darba, tohs apstiprinaht. Wezzais ministers sawu dumpofchanohs mekle aishildinahht kâ mahzedams ar to, ka wiffai semmei tee wezzee ministeri bijuschî pretti un wiffa ta wezza eerilte. Salka, ka Portogiseefchi ar tahdeem warras-darbeem effoht jau aradduschî un tadeht mas ko to wehrâ likkuschî.

No Abissinias. Kamehr Englandeefchi breefmiga Abissinias kehna Teodora waldischanu pabeiguschî, no ta laika awises mas to semmi peeminn. Rahds Austreeschu karrâ-fuggu kapteins pahr to farakstijis tahs jaunalahs sinnas un tahs stahsta, ka Turku waldischana preefsch sew effoht paturrejuse tahs semmes pee Asijas juhrmallas un wiffas tahs, kas pee Afrikas kraasteem peederr, atwehlejuse Egiptei. Egiptes wize-kehnsch tihkojohht neween tahs jau

agraf wiannam peederrigas semmes apstiprinaht, bet arri sawu walsti isplafschinahht. Wiffa Abissinija effoht no Egiptes kehna semmehm kâ eerinkota un tadeht weegli warroht notilt, ka wiffa Abissinija paleoht par Egiptes guberniju. Abissinija, no ta laika, kamehr Englandeefchi to atstahjuschi, effoht tâ fajukfufe, kâ agraf nekad. Tur taggad effoht trihs kehniini, un trihs kehniu walstes, prohti, Amhara, Schoa un Tigre, kuru walbineeki weenadi sawâ starpâ weens ohtru apkarrojoht un katris tihkojohht par to weenigo walbineeku palift, — zaur ko Egiptes kehnam nebuhtu wis gruht, to semmi sawai walstei peelift. Weens no teem trim walbineekeem, wahrâ Kassa, kas Tigres walste pats par kehniu zehlees, effoht wize-kehniu lubdis, lai Koptu patriarkam Aleksandrija wehloht preefsch Abissinias biskapu eezelt. Kehnsch neween to wehlejis, bet Kassam nosubtijis dahrgas dahwanas arr, no ka warr saprast, ka tee labbi draugi kohpâ.

No Mexikas. No schahs zittureis til beesi muhsu lappâs peeminnetas walstes taggad mas ko jaunu warram pastahstihht. Schi tumfcha tauta, kâ jau agraf dsirdejam, arween dsenn sawus wezzus nikkus, prohti, ta dumpojahs prett sawu waldischanu. Jo dauds dumpineeku waddoni irr tahdi, kas paschi tihko pehz walbineeka gohda un ihpafchi ar tahdeem zilwekeem fabeedrojusches, kas strahdaht newihfchodami, pehz gattawas maises tihko, tee meeru jauz un laupidami kâ arri pohstidami dohdahs no weenas mallas us ohtru, leelidamees, ka wianni labbal faprophoht waldbiht, nekâ ta ihsta waldischana. Dumpineeki til leeliski bij semmi pahrnehmuschî, ka schâ gadda cesahlumâ gandrihs bij jadohma, ka Suarez newarreschoht ilgi pastahweht. Bet pehz palikka zittadi, jo karrâ-pulki buhdami waldischanai ustizzigi, zihthas eenaidneekus pahrspeht tâ, ka nu jau daschi dumpineeku barri tâ pahrspehti, ka wiannu waddoni pahr rohbeschahm aismukuschî un atlikkuschee dumpineeki pa kalneem blandahs kâ laupitaji un rasbaineeki. Sinnaams, ka wehl dauds weetâs ir taggad dumpotaji sawu nebuhschanu dsenn, tomehr wairaf kâ pohstitaji ween, un newarr wis wehl noredseht, kad schi semme un walsts ihstenu meeru samantohs. Daschôs widdôs tur schogadd' plohsijusehs semmes-trihzeschana un Kweretaro walste kalnôs usgahjuschi smalku fudrabu semmes eefschâs. Zilweli pa tuhlfstoscheem effoht dewusches turp us fudraba ralschanu un paschâ tufnesi effoht tihri kâ pilsehta famettusehs no kalnu-razzeju teltihm. Tadeht jadohma, ka Mexika agrafi newarresch atset, ka ween tad, kad reis fabeedrotahs walstes to panems sem sawas spehzigas waldischanas un tumfcho preesteru warru laufsîhs, kas taggad laudis pa miglu maldina un prett waldischanu rihda.

Zittas jaunâs sinnas.

No Rihgas. Lanni brihdi, kad tas — preefschjâ Rri. peeminnehts. — muhrneel meistera Gra-

matte 3 gaddus wezß behrns tilfa us eelas fabraukts, to fuhrmanni neweens nepasinna nedß fatehra. Bahri deenas wehlat kwartal-offizeeram Tischko isdewahß to isdibbinaht, fanemt un pahrllezinaht. Tam wahrds Zehlab Specht un winna wahgi apßihmeti ar Nr. 445.

No Mihgas. Winnâ neddetâ schè Mihgâ nomirra lungs, wahrda Krafft, kas sawu muhschu nodßihwojis neprezzejees un tadeht sawu mantas krahjumu atwehlejis labdarrigâhm beedribâhm, prohti 10,000 rub. preelßch neapprezzetu jumprawu pabalstifchanas beedribas, kurru augti tuhlin bruhkejami; tad wehl 20,000 rubtus preelßch tahß paschas beedribas, kam til ilgi japaleef us augtu augteem, kamehr paleef 200,000 r. leela summa, tad til beedriba to warr eefahlt bruhkeht; tad 10,000 rubt. tschatleem skohlneefem par labbu un 10,000 rub. winna raddeem par labbu. Abbejahm pehdejahm dahwanahm til ilgi japaleef us rentu-rentehm, kamehr summas paleef latra 100,000 rubt. leela. Wiffu to, fo winna andele pa 2 gaddeem pehz winna mirschanas winnehs, atstahj pilssehtas labdarrifchanas beedribâhm. Gohds tahdam wihram!

No Mihgas. No 7. lihds 14. Juni f. g. muhsu Baltistâ Politechnikumâ, Mihgâ, noturreja israhdischanu par daschadahm skunstigahm nobildeschanahm, fo skattitaji bes makfas warreja apmekleht. Schihß nobildeschanas bij pastrahdatas no kahdeem schihß skohlas mahzefteem. Tè bij redsami glihti isstrahdati geometrifski figuri no J. Austrin, daschi ar makfu pagohdinati darbi no L. Schröder, G. Wolleydt, A. Umblia, P. Bindemann ic. To wehrâ leelams bij tas preelßchleekums no C. Straus, kas parahdija, kâ tahds fabrikis buhtu jabuhwe, kur dselßu-zetta waggonus warretu taifih, un arri flawejama bij ta wiffâ sawâ leelumâ nobildeta „sehjama maschihne“ no P. Hollander.

No Jelgawas. Tè arr taggad eetaifihßts tà nosauzams kalponu-jeb deenest-meitu ehrbehgis, kurra direkzioni walda grehfene Medem no Wezz-Auzes, baroneete v. Stempel un mahzitajs Schulz. Schinnî patwehruma-ehrbeghi teef usnemtas gohdigas deenestmeitas, kas palikufschas bes deenesta un gribb atfal deenestâ eestahtees. Tahdahm meitahm, kas tè us-turredamees gribb strahdaht tēpat pee wefchas masgaschanas, tahm naw nefas jamakfa. Atfal tahdahm, kas kahdus zittus darbus gribb strahdaht, ta darba wehrtiba teef norehkinata un tahm tad wehl japeemakfa 6, 11 woi 15 kapeifas par deenu. Arri tahdas deenestneejes, kam fungi isreisofufchi, pa to laifu, kamehr tee naw mahjâ, warr tè usturretees un dabbu pahrtikku un aplohpßchanu, kad 4 rubtus par mehnessi aismakfa.

No Radomas gubernijas, Pohu semmè. Pehterburgas awises nefs jaunu sinnu pahß breeßmigu notikumu, kas notizzis kahdâ frohgâ tai leelzetta starp Radomas un Ilza pilssehtahm. Pee-

minnetâ frohgâ kahdâ deenâ eenahza sweschß aplahrtstaigadams andelmannis, kas ar uhdens-malku atspirdsinajeß, sawu zettu tahlat gahja. Kad tas brandwihnu nemas nebij praffijis nedß dschris, pahß to frohdsineekam un frohdsineezei bij brihnums; tee dohmaja, ka sweschajam laikam effoht dauds naudas klahß un apnehmahß to nonahweht. Bes kaweschanahs tee steidsahß us mescha tam passat pa to zettu, kur tas bij aisgahjis. Pa to starpu frohgâ eenahza kahds faimina zeema semneeks un to 9 gaddus wezzu frohdsineeka meiteni weenu mahjâ atrahdams, to jautaja, kur wezzati palikufchi. Behrns bij noklausijees, fo tehws ar mahði runnajufchi, semneekam atteiza, ka tee aisgahjufchi meschâ, weenu zetta-wihru nokaut. Bet kad tee drihß pahrnahza atpassat, tad semneeks behrna teifchanu peeminneßams, tohs jautaja, fo tad schee tur meschâ effoht nokahwufchi. Frohdsineeki gan pahß to fatruhklahß, bet drihß fanehmuschees semneekam atbildeja, ka behrns laikam sapnojis un semneeks ar tahdu atbildi apmeerinahßts, aisgahja prohjam. Taggad frohdsineeks ar sawu feewu farunnajahß, kas buhtu jadarra, ka behrns winnus neusdohtu un nospreeda, to arri nokaut. Tehws nu to maso eebahsa maifâ un gahja ar to us mescha. Bet kad ais behrna gauschahm luhgschanahm winnam firßß bij saplakkuse, tad winsch drihß atfal ar wiffu behrnu pahrnahza atpassat un atwehleja mahßei to neschehligu darbu isdarriht. Schi nu isdohmaja, ka derrigali buhßchoht to behrnu fadefinaht, lai ne sinnas pahß wiffu to noseegumu pahri nepaliktu. Winnâ pateesi kurrinaja krahßni un patlabban jau gribbeja drebbedamo uppuri leefmahm atdoht, kad nejaußchi kahds schandars eenahza frohgâ. Melaimigs behrns sawâß isbailes scho luhßsa, lai winnu glahßjoht; bet mahße itt drohßchi tam isflaidroja, ka krahßni kurrinajoht preelßch maises zepßchanas. Schandars nu maso meiteni apmeerinaja un gahja sawu zettu us zeemu. Bet eijoht tam eekritta prahtâ, ka frohgâ taf newarroht wifß pareisi buht, jo iskurrinatu krahßni gan tur redsejis, bet nefur abru ar mißflu, nedß zittas kahdas leetas, kas pee maises-zepßchanas wajadßigas. Winsch greeßahß us frohgâ atpassat un atradda krahßni jau ais-taisitu. Durris krahßnei atwehriß, tas tur eelßchâ atradda to behrnu pa puffei jau fadeggufchu. — Awises scho breeßmas sinnu gan stahsta kâ jaunu notikumu, bet warrbuht, ka irr wezß stahßts ween, kâ jau daschureiß tahdi wezzi notikumi teef isdaudßinati par jauneem.

No Pruhßijas. Potsdamas gimnasiumâ starp zitteem skohlneefem sehdeja weens tahds skohlneeks, kam gohda-sihme pee kruhts un kas jau apprezzejees un pahri behrnu tehws, 33 gaddus wezß buhdams. Tahds brihnums gan retti redsams. Bet tas gabdijees tà: Schis skohlneeks Teofiel Peterel wahrda, bij feldwebels pee Potsdamas gwardu-pulka un leelajâ karrâ 1866tâ gaddâ gohdu ispeelnijis. Kad

karfchs beidsahs, tad wünsch bijis par mescha-kunga palihgu. Bet winna firds gauschi kahroja, sawu familiju labbaſ apgahdaht un tadeht gribbeja palitt par pilnigu mescha-waldineeku. Ar brihnifchu spehku wünsch zihthas zittas floblas mahzibas, kas tam gandrihs pawiffam truhka, few peefaminahht un reds, winnam tas isdewahs til labbi, ka tas pehrn Oktober mehesi jau warreja eestahtees gimnastuma pirmâ klaste. Schogadd' wünsch libds ar diweem jauneem floblneekem rakstôs til brangu elfamu nolikka, ka to warreja atlaist un taggad wünsch studeere mescha-akademijâ. Labbam gribbetajam wiſ eespehjam.

No Belgijas. Is Briffeles raksta, ka tur weens wezs, nelahgs un nekristigs eeraddums effoht spehla, kas preeſch 500 gaddeem iszehlées. Kattoki pee winneem (Belgeefchi irr tattoki) tai peeminnai turroht ipaschus preeka fwehtlus ar leelu gobdu un brangumu. Tai 1369 gaddâ tahdi schihdi iikufchi pee teefas apfuhdseti, ka winni fw. Deewmaifi effoht sagufchi. Leelaka datta apfuhdseto ne-effoht scho basnizas sahdsibu leegufchi un tadeht wiſſi tee kohpâ noteefati us ugguns-nahwi. Tai walkarâ preeſch Mahrias debbes-braufschanas deenas pee wahrteem fabrîs bijis uskrauts un us ta tee noteefatee schihdi fadedfinati. Schis negants un breefmigs darbs wehl paschâs apskaidrotâs semmes libds schim warrejis pastahweht un schogadd' wehl eetaifijusehs ipascha komiteja, kas paher to gribb gahdaht, lai schoreis tee fwehtli bubtu jo spohschi, tapehz, ka 100 gaddu juhtis schim notiffumam atkal peenahufschas. Bet nu arr' dauds apgaismoti un prahtigi lungi zehluschees kahjâs, tahdai elka-deewibai pretti runnahht un peerahdiht, kahds grehls un kauns tas effoht kristigai tizjibai, tahdu tumfchu laiku negantu peeminnu fwehtihht. Teefas arri wairs nedohschohht saldatus nedf musifikantus un nelahdâ wihsê nebedroschotees klast. Warrbuht, ka us tahdu wihsê isdohsees to negantibu isnihzinahht.

No Englandes. Tur kaudis scheshlojabs paher warren faufu laiku. Winni raksta tâ: Wehl leetus nenahht! Labbibas tirgus zekahs, naudas tirgus kriht, bet faule paher to wiſſu nebehda un spihd til filti un spohschi no flaidras debbes. Tahdu faufumu ne-effam peedfihwojufchi ne tai karstâ 1868ta gadda waffarâ, jo jau 4 neddetas pagahufschas, kamehr Londone un winnas aptuhwumâ ne pillite leetus naw lijufe. Tê gan behdas, kad dsirdam, ka Franzijas widdu un seemeta puffe arri paher faufumu fuhdsahs un Franzijas tapat lâ muhsu labbibas kuptfchi wiſſu uspehrf. Bads gan mums neusees, kamehr buhs nauda malkâ, ar to no Amerikas un Dohnawas semmehm few maifi sagahdaht, bet muhsu mihta naubina tad aisees us ahrsemmehm. Tomehr labhibu weeglati dabbuht nekâ gattu un tas jau flaidri redsams, ka gatta arri paliks dahrga. Tapehz tad wiſſi kahrojam pehz leetus.

No Turzijas. Paher Konstantinopoles leelo

ugguns-grehku wehl tahs sinnas naw itt flaidras. Wehlaſ rakstija, ka libds 10,000 mahjas effoht no-deggufschas, taggad atkal stahsta paher 3449 mahjahm ween un zilweki nelaimigi wairaf lâ tuhftohts. Konstantinopelê ne-effoht nelahdi no waldifchanas eetaifiti ugguns-dsehseji, bet til tahdi ween, kas us sawu rohku to ammatu strahdajohht un schee wairaf til tadeht deggofschâs mahjâs speeschotees eelschâ, lai warr dabbuht laupihht un to darbu winni strahdajohht lâ rasbaineeki, tohs, kas pretti turrâhs, nofoudami. Arri schoreis tee tâ strahdajufchi, bet dauds to arri no leesmahm pahersteigti sawu pelnitu algu atraddufchi. Pehz pahragahufschahm breefmahm polizeja isfluddinajufe, ka lai tee, kas apdeggufscheem fo laupijufchi, tuhlin atkal atnefs; un pateesi arr effoht notizzis, ka daschi apfagtee sawas mantas atpaffat dab-bujufchi — paher fo gan jabrihnojabs. Waldifchana no sawas puffes dauds gahdajufe par teem nelaimigeem. Ta tuhlin us weetas nozehlufe to likumu, kas aisleeds kristiteem ar Turkeem sem weena jumta dsihwoht, un peekohdinajufe mahju faimneekem, ka nebuhs dahrgaku maksu nemt par dsihwes-weetahm. Wiſſe leels munstura plazzis peelikts pilns ar tel-tihm, kur nelaimigee eefahkumâ eefohrteleti un tē teem 3 reis par deenu pahertikka dohta un t. pr.

Jannakabs sinnas.

No Emfes, 8. (20.) Juni. Kehnifch Wilhelms p. 4 pehz pufsdeneas tē eebraunza, un pee bahnuscha presidentes un augstatee teefu lungi winnu fanehma. Pilssehta irr flaisi gresnota.

No Parihses, 10. (22.) Juni. Keiseru pahris walkar walkarâ aisbraunza us sawu waffaras pilli.

No Atebnes, 8. (20.) Juni. Schorihht tiffa ar nahwi noteefati trihs laupitaji, kas arri pee Maratonas fleplawibas libds wainigi.

Kâ Latweefchi, Lihwi un Jgganni dsim-buhfchanâ krittufchi.

(Stat. Nr. 6.)

Semgalleefchu wehrdsinasthana.

Tai Latweefchu dattai, kas taggadejas Kursemmes deenwiddus puffe, kas us rihteem steepahs, dsihwoja, winnôs laikôs bij tahds wirfneeks un waddons, Westhards wahrda, fo wezzu laiku stahstu rakstijaji nofauz par tohti fapratigiu wihru. — Sau tai laikâ, kad Meinhards pee Lihweem muhru pillis buhweja, wünsch nomannija, ka tas nebuhschohht us labbu un ka tas winneem to selta brihwibu laupifschohht. Tadeht wünsch zehlahs teem pretti, un gribbeja winnu nodohmu isnihzinahht, bet neisdewahs wis un wünsch dabbuja to sinnahht, ka Wahzeefchi effoht spehzigafi paher winnu, tadeht ar teem labbaſ derreja meeru un notaisija derribu andeles deht. Bet kad biskaps Alberts sawâ laikâ aisleedsa fuggeem zittur eebraukt, lâ til Rihgas ohstâ ween un Semgalleefchu uppe Wuffe palikka tulfchâ, tad Westhards ar saweem laudihm zehlahs kahjâs Wahzeefchus peespeest, lai tahdu aisleegschanu atzest. Bet wünsch Wahzeefchus taggad

atradda spehzigakas nefa agraf; uu kad wiina spehls arri wis nebij neeks un uswarrams, tad atkal par ohtreis meeru faderreja un noderreja farra-beedribu, prett teem resgalleem Leifcheem, kas winnam nebij palihgâ gahjuschi Wahzeeschus pahrmahziht. Winsch Wahzeeschus pahrrunnaja wairaf reifas ar farru Leifcheem usbrukt un pats ar ihpafchu farra-spehlu tohs us turren pawaddija. Bet Wahzeeschi të nomannija, ka winneem ikreis leela fshadde tifka, bet Sengalleeschi fweifâ palifka, tadeht tee tahdai farra-beedribai atfazzijahs. Pee meera derrefchanas tee sinnam, deesgan gudri tibfoja weens pahr ohttru wirfrohku dabbuht, kas israhda, ka ir tolait' weeni ohttru spehlu naw turrejuschi par neeku.

Tifkai 1217tâ gaddâ, kad bifkaps Alberts Dahnus bij usrihdijis Jggauncem, tas eedohmajahs, tohs waktigohs Ordna pulkus laist Sengalleescheem wirfû. Winsch pehz ta laika eeradduma eefahka strahdaht tâ, kâ toreis basnizas waldischana to par fawu pee-kahjumu turreja. Kahdu wezzu grafu, Lippe wahrâ, kas us Widsemmi bij nahzis par fawus jaunibas grehkeem gan darriht, eezehla par Sengalles bifkapu, lai gan winnam të neweena pehda semmes nepeerreja un neweena kristita dwehfele të nebija.

Bet tadeht winsch wis nekaunejahs tahs semmes fliprako pilli, Meschohtni, par ta bifkapa nahkamu fehdekli nosaukt un eezelt, un fawu pilksehtu Nihgu apdahwinahht ar labbi leelu gabbalu no Sengalles. Kamehr wehl Meschohtne nebij uswarreta, winsch tam jaunam bifkapam par mahjohkli eerahdija to Leifcheem atnemtu pilli Sehrpilli. Drihs pehz tam, bes nekahda farra eemefta, winsch prohweja Meschohtni ar wiltu fawâ warrâ dabbuht; bet Westhards to Ordna spehlu atkahwa atpalkat un nu eefahzahs ihstems karschs, furrâ drihs weeni, drihs ohttri uswarreja, kamehr pahwesta wehstneeks Wilhelms no Modenas, kas 1225 gaddâ us Nihgu nahza, islihdstinaht strihdes, kas bija bifkapam ar ordeni jeb soh-bina brahteem, — tas nehmahs arri schohs ar Westhardu fameerinahht. Winsch lifka to wezzo wirfneeku pee fewis eeluhgt farunnatees; bet lai nu gan ar fcha padohmu faderreja, tomehr Westhards neapnehmahs neko zittu, ka til missionarus Sengalle usnemt un Meschohtni atdoht, ko Wahzeeschi jau bij uswarrejuschu.

Kad Balduihns no Alna Kuhrus bij pahrrunnajis padohtees Wahzeescheem, tad pahwests winnu pafchu eezehla par Sengalles bifkapu un kad winsch tur kristitus laudis neatradda, tad taf teem palifka labs draugs. Arri të winsch strahdaja tâ, ka negantohs sohvena-brahtus no wiffas dallibas atstahdinaja, un par to atkal tifka apfuhdschets. Sinnam, ka arri schoreij winsch aibildinajahs un peerahdija, ka winnu warras-darbu deht tohs effoht atstahdinajis. Bet kas të schinni brihdi wehl wairaf notizzis, pahr to til ta laika rakstôs irr useetamas diwas grahmatas, weena no pahwesta un ohttra no feisera,

kas abbas tahs semmes eedfihwotajus aistahw un ka us Balduihna fuhdsibu wehstneeks Wilhelms atkal us Widsemmi fuhstihst, strihdibas islihdstinaht.

Kad pehz ta leela dumpja, ko Kuhri bij zehluschi prett Wahzeeschu warrmahfeem, wehstneeks Wilhelms no Modenas 1247 gaddâ ar diwju kardinatu palihdsibu winnu semmi par jaunu dallija, tad winsch Sengallê bifkapa waldischanu nozehla un scho semmi arr peeschfihra pee tahs dallamahs semmes flahht, no ka tad sohvena-brahku ordenis dabbuja diwas tresch-daffas. Bet arri fcheem warreneem prettineefeem Westharda laudis atturrejahs lihds 1272 gaddam. Gandrihs 120 gaddi pagahja no ta laika, kamehr Wahzeeschi Widsemme eemuldejuschu, kad winnu brunnineefeem isbewahs schohs spehzigus, fawu brihwibu augstizeenidamus laudis til tahf lohziht, ka fcheezaur kristibu kahwahs kalposchanu usspeest, bet ne wis dšimtbuhschanu, — kâ to israhda ta të peelifka noderrefchanas grahmata, ko erzibifkaps Albrechts dewis. Ta flann tâ:

Mehs Albrechts no Deewa schehlastibas, fw. Nihgas basnizas erzibifkaps, Fahnis no tahs pafchas schehlastibas, tahs pafchas basnizas prahwests, brahlis Walters no Sortikes (Nordeck) meisters teem Wahzeeschu brahteem no fwehtas Marias namma Widsemme, — wehlejam wiffeem teem, kas scho grafmatu rebs, jeb dšird lassoht, pestischanu eefsch Ta, kas palihds wiffeem teem, kas us winnu zerre.

Kad nu zaur Deewa schehlastibu Sengalle paganifkas tizzibas maldivas atstahjuse un atkal peenehmuse kristigu tizzibu, ko ta jau agraf apleezinajuse, bet atkal bij atmettuse un kad Meh, kas bijam tee walbineeki, tahs semmes wezzajus fawâ preelschâ aizinajuschu un no abbeju puffes tifka runnahhts pahr nohmu un to teefu, stary winneem un mums, tad winneem patifka pehz kohpâ norunnaschanas un abbeju labba prahta, winnu nohmu til tahf pamafinaht, ka ta desmita weetâ, ko dewuschu, us preelschu un us muhschigeem laikeem apnehmuschees doht no katra arkla diwas Nihgas mehra puhrus labbibas, prohti, weenu rudsu, ohttru meeschu.

Tad wehl teem klausifchanas jadohd no katra arkla diwas deenas waffarâ un diwas seemâ; tomehr tâ, ka tee schinnis 4 deenas no katra arkla weenu firdsineeku stelle, mums peewest, ko mums waijaga; — un wiffeem un katram zittam zilwelam, kas irr til wezzi, ka warr strahdaht, waijag ar faweem rohku darbeem mums kalpoht pee feena fanemschanas woi mallas neschanas un zirfchanas, kad irr waijadfigs.

Arri tas winneem teef wehlehts, minnetu labbibu, kad pafcheem truhkums, ar lehtu naudas mafku atlihdstinaht, prohti, par katra puhru diwas Nihgas fudraba artigerus mafahht, woi diwas zaunu jeb astonas wahweru ahbas un nekad nebuh no teem praffiht leelaku mafku. Bes ta wehl teem strahdneeki jadohd pee pillu buhweschanas, zekku kaisifchanas un fur waijag us reifofchanahm.

Sohgeem buhs trihs reis pa gaddu teefu turreht

un teem buhs turretees pehz tahm Latweeschu un Jggauwu eeraschahm un likkumeem, fuhdsetajus un apfuhdsetus preefschâ faukt un teesu isdoht.

Par jo leelu sinnoschanu un muhschigu paturreschanu spehla, mehs schohs ralfstus jums effam dewuschî ar sawu eelschîgu sehgele un bes ta ar Nihgas pilssehtas bildi (sehgele) tohs apstiprinajuschî.

Isdohts pehz muhsu Kunga peedsimschanas tai weentuhstohsch, diwimtseptindefmitâ gaddâ. Apustuku Behtera un Bahwila neddefâ.

(Us preefschu wehl.)

Zittureis un taggad.

Jggauwu awise „Gesti Postimees“ ar tahdu wirsrafsku nefs jauku sinnu no Behrnawas aprinka. Ta fallâ, ka pa weena zilwefa muhschu, gohds Deewam, effoht leela starpiba zehlusehs stary zittreiseju un taggadeju laiku. Sauna laika sîhmes leeliski ween parahdotees teem, kas tahs gribb redseht un warr fapraft. — Par to lai pateizam Deewam, gohdajam sawu Keiseru, lai mihlejam sawu tehwiseemmi un pazeetigi nogaidam, tahs pahrlabboschanas, kas wiffas wehl naw peepilditas, tâ ka wiffi warr meerâ buht. Zittureis nebij wis tâ kâ taggad irr un taggad nebuht naw tâ kâ agrak bija.

Treschâ leeldeenâs swehtku deenâ Abijas muischâ tikka swehtiti preezigi swehtki. Taggadejs muischas ihpachneeks barons Stakelberg swinneja to deenu, kad 25 gaddi pagahjuschî, kamehr winsch to muischu walda un tabeht winsch bij wiffus ta pagasta faimneelus eeluhdsis us maltiti, ko teem fataisijis arri par atwaddischanohs, jo scho muischu winsch taggad nodohd kahdam sawam raddineekam un pats aiseet zittur dsihwoht. Pee schahs gohda-maltites tē notikka tâ, kâ jau allasch tahdōs brihschōs mehds notikt, prohti, daschas runnas tē tikka turretas, no furrahm flaidri warreja redseht, kâ preefsch 40 gaddeem tē bijis un kâ taggad effoht.

Kahds wezs pagasta faimneeks runnaja tâ: „Zittureis pa scheem muischas lohgeem kahds warrens wihrs flattijahs, kad semneeku masas wainas deht schauta un tas sauza: „Zehrt labbi kreeti, zittabi pats dabbusi fukkas!“ Taggad ta pascha wihra dehs pee teem pascheem lohgeem sehjch pee swehtku-maltites galda ar saweem semneeku faimneekem lohpa ehd un dserr ar winneem kâ zilwefs ar zitteem lohpa un fahitt lohpa glahses us augsta Keisera weffelibu.

Zittureis wajjadseja nabbagam semneekam — kad tas arri jau pehz wahrda bij brihws, — tiklai ar plikku galwu schai mahjai garram eet. Taggad schahs paschas mahjas gallâ sem telts-jumta irr gohda-maltites galds klahs un semneeki ar ziggaru muttē staiga tē wiskapahrt, ko zittureis tik muischneeks ween drihksteja darriht.

Zittureis, kad tas wihrs isnahza us brugga, wiffi drebbeja un par dsikkas pasemmibas sîhmi lohziyahs tik semmi, ka wai muggura pahrlubja. Tag-

gad, kad fungu fateekam, pazekam zeppuri, jo gohdu doht ohtram irr katra zilwefa peeflahjums; taf taggad neweens ar speeki neteek us to speests, bet lungs pats pawehl, lai zeppuri paturr' us galwas.

Zittureis no schâ brugga dsirdeja bahrgus, draudedamus wahrbus, par ko wiffa firds un kauli drebbeja; taggad schê pat lohpa weeni ohstreem laimi wehle un wiffi irr preezigi un lihgsmi u. t. pr.

Tâ bij zittureis un schâ atkal irr taggad; bet taggadeji un zittureiseji laiki wairs nesaderr lohpa; weeni irr melni un ohtri balti, lai arr' wehl ne sneega balti; bet mehs zerram, ka laiks tohs gan isballinahs.“

Schee gohda swehtki bij tohti preezigi un weefi palikka lohpa lihds wehlai naktei. Muischas lungs semneeku notikkumus klausijees, teem arri isstahstija sawu dsihwes-gahjumu. Kungs no semneekem dabuja par peeminnas dahwanu fudraba bikkeri un ralfstamus rikus un no mahzitaja bibbeli.

Ikreis preezajamees, kad schahdas sinnas warram saweem Mahjas weefa lassitajeem pasluddinabt; bet daschurij teekam apbehdinati ar to, ka daschi pretti atsauzahs, ka tas ne-effoht wis teefa, un ka tohs swehtkus neswehtijohst wis wiffi pagasta laudis, bet tik tee ween, kas fungam mihkee klehpja funnischi bijuschî. Kam nu taisniba, to jau newarram ismelleht un arri naw wajjadfigs. So fur tâ gad-dahs, tur laikam ta masata datta ween buhs tee nemeerigee.

Wirmais Latweeschu kauschu fehkis Nihgâ.

Taggad jau kahdi tschetri mehneschi buhs ap-tezzejuuschî, kamehr schis kauschu fehkis atwehrt. Tas fehkis atrohдах Moskawas Abrihga, Spreng-eelâ № 31, Moser k. nammâ — un tam abrà us durwihm tas wirsrafsis: Latweeschu labdarri-schanas beedribas fehkis. Mahjas weefis nefenn par to jau stahstija, zil derrigi itt ihpachi tahdi fehki irr un zil dauds labbuma tee saweem ehdejeem par lehtu malsu peeschirr; bet tas wehl naw peeminnehts tizzis, kahdu palihdsibu schê arridsan pateesi nabbadfigi lautini warretu panahst.

Latweeschu labdarri-schanas beedriba zaur sawu weenkahrtigu gahdaschanu, prohtat: labbu un weffeligu ehdeenu par lehtu malsu (6 kap. f. par weffelu un 4 kap. f. par pufs porziju) pasneegdama, irr lihds schim deesgan labbus augtus baudijuse un mehs to tai arridsan us preefschu wehlejam.

Tâpat arridsan tas fehkis kauschu patikschanu aisween jo wairaf fewim manto. Kas gan to zilwefu mihlestibu schê nebuhtu nomannijis, fur jauni un wezzi labstirdigi wihreeschi un feeweeschî ar balteem preefschauteem tschalli schurp un turp skraida, fanah-fuscheem weeseem gan scho gan to pehz patikschanas pasneegdami.

Arri stary ehdejeem schê neteek nekahda starpiba

taifita. Lai buhtu kungs wai kalps, lai deenesneeks wai deenas algadsis, lai buhtu wai pats wiffu-bei-dsamais ubbadsinsch, itweens schè teel tàpat usnemts un zeenichts, ja tee tiffai gohdigi un kluffi us sawu weetu nosehjschahs un par sawu naudu to ehd, lo teem pehz pascha patifschanas zek preefschâ.

Ra wiss tas tà fahzees, par to mums gan itt ihpafchi Latweeschu labdarrifschanas beedribai buhs japateiz, kas no sawas puffes ar 300 rubteem f. un ar no D. Dhsch kunga dahwinatem 200 rubteem f. scho derrigu eetaifu preefsch zilwezigas labklah-schanahs dibbinajufe.

Gefahkumâ schinni kehki raddahs wairaf ehdeju, nekâ ehdeenu warreja fagahdaht, tapehz arridsan ab-bejôs pirmôs mehneschôs jau 11,143 wesselas un 1508 puss-porzijas tiffa pahrdohdas; bet taggad ehdeju flaitlis drufstu masaks palizzis. Tas laifam tabehk notizzis, ka ohtrs kauschu kehkis Rihgâ zeh-lees, kas tahdu paschu zektu usnehmis, kahdu schis pirmejais jau staiga.

Bet pirmais kehkis tomehr arri nepaliks wis pakatâ, ja tiffai winna waddoni ikreis to nems wehrâ, ko zilti labprahdigi laudis teem par labbu usteiz un eeflawe.

Weenu tahdu padohmu mehsh schè arri warretu doht, ka pee schahda kehka eestiprinafschanas waijadsetu teem turrigakeem, kas tur grihb eet ehst, list peeralfitees un us kahdu laifu wai gaddu jau eepreefschus aismalfahk (abonneereht), ka waijadsetu eezelt tahdas familijas abonneereschanas — fur wiffa familija kahdu laifu to ehfschanu us preefschu aismalfâ — un ka waijadsetu gahdaht par to, ka baggatajee preefsch nabbageem aisdohdu. Tahda buhtu Latweeschu labdarrifschanas beedribas ohtrkahrtiga gahdaschana.

Ja Latweeschu labdarrifschanas beedribas kehki if deenas 150 porzijas warretu pahrdohk, tad beedribas peemalfaschana kristu nobst, tad tas kehkis warretu pilnigi pats no sewis pastahweht un tad warretu ir nabbageem dauds ko atlizzinahk; tomehr kad tas arri taggad tà naw, tad nahfschâ laifâ tas taf zerrams.

Ra schahbi kehki ir no augstakeem laudihm wehl tà neteel cezeniti un peenemti, tà tee to gan pelnitu, tas nahlahs no tam, ka daudsi dohma: tee effohk labdarrifschanas-nammi un derroht tiffai nabbageem, kam no zittu kauschu schehlastibas effohk jausturrahsh. Tomehr tas tà nebuht naw, bet irr brihwas weetahs preefsch if katra, fur katrs par sawu naudu, un newis no schehlastibas dabdu ehst. Un beidsohk taf turru tahdas zerribas, ka reis wiffas schahdas leekas kauneschanahts suddihs.

Bet mums tomehr arri japreezajahs, kad us tahda labdarriga laufa schinnis laifôs if weens jo peenehmigaks tart zihkshahs. Par tahdahm kauschu kehku zehschanahm schobrihd' spreesch til labb' Latweeschu beedriba, tà arri Wahzu un Kreemu beedribas un mehsh schè tiffai warram wehletees, tà lai schinni

leekâ wiffi weenprahdigi un draudjigi, ne-weens pahr ohtru augstahs jeb labbahs dehweedamees, meerigi sawu zektu fahktu un staigatu. Un no wiffas firsh beidsohk wehlesimees, lai arri pirmahs Latweeschu labdarrifschanas beedribas kehkis jo prohjam pastahwetu un daudj augtus atnestu! B.

Samirzis frohga-gahjeis mahjâ pahrnahkdamsh.

Meld.: Es stahw' us augta kalna.

„Es pahrnahku no frohga

Un esmu peekuffis,

Nu klabbinu pee lohga,

Bet tas pa welti wiss.

Durw's paleek zeet eefsch trampa,

Sitt, woi lai puschu plihst,

Man seewa guft tà swampa

Un ahra leetus lihst.

„E, hei! taf mohdees, zellees,

Laid eefschâ, mihtata!

Jo ilgal faufa wellees,

Jo tiffi flapjata.“

Kas us scho dseefmu klaufa,

Warr lehti no rahs lemt:

Pee flapja un pee faufa

Draugs dabdu dafku nemt.

K.

Driffetaja misseschana.

M. w. N. 21, 166tâ lapp. p. 2trâ sleijâ, 10tâ rindâ no augstas jalassa „ja-eewaidahs“ fur stahw „ja-eeruhjsh.“ R—y.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgâ, 12. Juni 1870.

M a f f a j a p a r:

1/3	tschtv. jeb	1	pubru	kweschu	4 r. 10 f.	
1/3	"	1	"	rubju	2 " 75 "	
1/3	"	1	"	meeschu	2 " 30 "	
1/3	"	1	"	ausu	1 r. 30 f. — 1 " 50 "	
1/3	"	1	"	rupju rubju miltu	2 " 40 "	
1/3	"	1	"	bihdeletu rubju miltu	— " — "	
1/3	"	1	"	kweschu miltu	4 r. 50 f. — 5 " — "	
1/3	"	1	"	meeschu putraimu	3 " — "	
1/3	"	1	"	griffku putraimu	— " — "	
1/3	"	1	"	ausu putraimu	— " — "	
1/3	"	1	"	stenu	3 " 20 "	
1/3	"	1	"	fartuppetu	1 " 10 "	
1	puddu			seena	— " 40 "	
1/2	"	jeb	pohtu	dfelles	1 " — "	
1/2	"	"	"	appinu	— " — "	
1/2	"	"	"	fweefta	4 r. 60 f. — 5 " — "	
1/2	"	"	"	tabata	1 " 25 "	
1/2	"	"	"	frohna linnu	— " — "	
1/2	"	"	"	brakfa	— " — "	
10	puddu jeb	1	birlaw.	frohna linnu	47 — 59 " — "	
10	"	1	"	brakfa	45 " — "	
1	muzzu	linnu	fehflu		— " — "	
1	"	fifku	lasdu	muzzâ	14 r. 50 f. — 15 " — "	
1	"	eglu	muzzâ		14 — 14 " 50 "	
10	puddu (1	muzzu)	farlanahs	fahls	6 " — "	
10	"	"	rupja	baltahs	fahls	6 " — "
10	"	"	fmalkas	baltahs	fahls	— " — "

Raudas tirgus. Walsis banka biketes 90 rub., Wif. usfal-kamas kihlu-grahmatas 100 rubl., neusfalkamas 95 rub., 5 procentu usbewu biketes no pirmas leeneschanas 147—149 rub., no ohtras leeneschanas 145—147 rub., Rihgas-Dinaburgas dselju-zekka atzijas 133 rub., Rihgas-Jelgawas dselju-zekka atzijas 108—109 rub. un Dinaburgas-Whitekstas dselju-zekka atzijas 142—144 rub.

Sihhs 12. Juni pee Rihgas atnahkufchi 851 luggi un aishgahjufchi 672 luggi.

No zensures atwehlehts.

Rihgâ, 12. Juni 1870.

Atbidedams redaktehsh A. Leit an.

Sluddinafchanas.

Kad tee Skuijenes pilseniſchas walſis ſaim-neeki Jahñ Sallar un Jahñ Kruhnia zaur laizigu nahmi irr miruſchi, un winnu mantibas us okjioni tilka pahredohtas, tad teel wiſſi winnu parrada nehmeji un deweji eelſch trihs mehneſchu laika uſaizinati pee augſcha minnetas walſis teefas peeteittees, tas irr no 11. Juni lihds 11. September f. g., jo wehlaſt wairs neweens netils peenemts, bet ar parradu flehpejeem pehz ſillumeem tiks iſdarrihts. 2

➔ Zehſis diwi jauni ſehni bar mahzet-ſeem warr eſtahtees pee ſallei-meiftera Walter.

➔ Daru ſinnamu, ka pee mannim tiſklabb' paſſes pahrmihſchanas, ka arri pahrraktiſchanas deht warr peenahkt un es to darrichu preelſch teem, las no ſemnehm pee pilsſehtas draudſehm, jeb no wecnas walſis pee lahdas zittas grihb peeralſitees.

Darba-deenas japeteizahs: no pulſten 8 rihta lihds pulſten 1 pehz puſsdeenas un no pulſten 3 pehz puſsdeenas lihds pulſten 8 walkara leela Kalleju-eela, Neudahl mahja N 8. Swehtdeenas un leelos ſwehtlos tiſkt puſsdeenas laika pehz nobeigtas Deewatapoſchanas lihds pulſt. 2.

Preelſch Kollegien-Deffor Swan Humüller:
Rudolph Humüller.

Weena 7 werſtes no Ribgas pee Belgawas ſchoſſejas jeb leelzella 189 puhru-weetas leela muiſchele teel wai nu weena lohpä jeb arri pa dalaſhm pahredohta wai iſihreta. Klahtalas ſinnas iſdohs leela Smilſchu-eela N 8, 1 treppi us augſchu, rihtos lihds pulſt. 9/2.

➔ Appatſch Bihrin muiſchas (Lindenruh) teel us ſcho waſſaru plawas iſrentetas. Staidrakas ſinnas warr dabbuht turpat pee muiſchas waldischanas. 3

Ar wiſſu-augſtalo wehſeſchanu tiks ſchabdas
leelas lotterijas

iſdohdas par labbu tahm ſem paſchas augſtas Reifereenes uſtraudſiſchanas buhdamaſhm argabdas ſchanahm un prohti, zaur nabbagu apgabd. Lura-toriuma: 1) tai Aleſſandera-Marias-ſkohlai (750 winneſti us 39,000 rubleem, leelala winneſte 10,000 rubli), un 2) par labbu tahm Roſſlawa eetaiſſtahm Baſſmann-Leſort un Iweres-ſelzjo-nehm (295 winneſti us 18,000 rubli, leelala winneſte 500 rubli), ka arri beidsht 3) ta XXVIII leela lotterija preelſch Roſſlawas behrnu-parweh-ſuma mahjas (900 winneſti us 34,000 rubl., leelala winneſte 10,000 rubli).

No ſchahm lotterijahm biſketes warr dabbuht Ribgä pee

brahleem Freybuſch,

winnu bohde, Schluchnu-eela, nodohſchanu-nammä.

Sinnams teel darrihts,

Ta Kohlu muiſchas diſrnawä netahſt no Balmeera teel us to labbato un jaunato mohdi willa ſaheſta pee meldera
F. Jakobſon.

Tahs grahmatas „Silena“ par 20 kap. un „Laupitaju rohtas“ par 5 kap. ka arri grahmatu klambari jeb abht irr dabbujami mannä grahmatu bohde, Stahrnu-eela N 2.

R. Mylius.

➔ Leelajä Fuhrmann-eela ta mahja ar N 25 un 27 teel bes teefas un ar labbu notaiſſiſchanu pahredohta. Klahtalas ſinnas iſdohs Dinaburgas reiſneeku trahteri, tai iſtabä N 14.
Dombrowsky.

Tahs paſſſtamas uſewu biſketes no 1. un 2. leeneſchanas weit atrapſaladohſchanu apdrohſchina par 25 kop gabbalu Balmeera C. W. Jürgenſon.

No Polizejas atwehlehts. Driſſehs un dabbujamas pee biſchu- un grahmatu-driſſetaja Ernſt Plateſ, Ribgä, pee Pehtera-baſnijas N 1.

Semneeku mahjas pirzejem teel ta ſinna dohta, ka Krimuldes un Pehterupes baſ. dr., pee Bihrin- un Eitaſch muiſchas peederrigas mahjas no daſchada dalberu wehrtibas leeluma ar labbeem ſihrumeeem un labbahm plawahm, ka arri ar juhras ſweijoſchanu, ne tahtu no Pehterburgas- un Limbaſchu leelzekeem un to zellu garr juhrmallu us Ribgu, pahredohtamas irr. Kam patihkt, no ſchahm mahjahm pirt, lai jo drihs peeteizahs Bihrin muiſchä pee ih-paſchneela leelunga. 4

A. Th. Thiefs, wezzala

Engliſchu magafihe, Ribgä,

teel pahredohti Belgeſchu naglas no wiſſada gar-ſuma un iſtſabs Ehtreikeſchu iſlaptes ar un bes ſelta rakſteem.

Diamantes- jeb Rakſas=ſmilſchu=ſlihpafmini

preelſch iſlaptes, galda-naſchu un zittu tahdu leetu ſlihpſchanaſ, kurri nemaſ nenobruhlejahs; (weena jauna, bet par lohti derrigu atraſta uſ-eſchana), naiſchutibriſchanaſ-galbi, naſchuſlihp- un tihriſchanaſ - maſchines nupat dabbuja un pahredoht ta tehrauda-prezzu un ſchaujamu-rihtu bohde no

Johannes Witiſche, Ribgä,

Kungu-eela, ta ohtra bohde no Sinder-eelas ſtuhra.

Kamaſchahs un kalofchahs

preelſch lungeem un dahmahm no wiſſadahm ſortehm par lehtu tirgu pahredoht

P. J. Welikanow, Kalku-eela N 9.

Saweem draugeem un paſiſtameem daru ſinnamu, ka arri ſchinni gaddä eſmu eegabdojis tahs Auſtrijas Steiermarkas patent iſlaptes no kauſeta tehrauda ar ſelta burteem, jahnteeeku- un maſeem un leeleem paſtrageem. 2

H. C. Trey.

Lee paſiſtamee un pee mums ilguſ gaddus us lauteem drublejami un par labbu atraſti

ſkunſtigi ſuhdu-mehſli,

Superſoſfat (Marke Badarb), irr dabbujami pee
P. van Dyk, Ribgä, Sinder-eela N 10.

Engliſchu auſchamu diſju-magaſihne

pee ſiwes

Ribgä, Kalku-eela, netahſt no rahtuſcha pa labbu rohtu, tad us Uyr-Ribgu eet, kur us durwim redſams Englandes walſis-ſihme un diwas glaſſchu kaſtes ar prohwehm, daru ſinnamu, ka ſcht magafihe irr apgahdata ar pirmas ſortes auſchameem deegeem no Amerikaneeſchu kohtwillas (bohwillas) no wiſſeem numnureem un pehrwehm, ka arri ar willu un willainahm diſjahm no rup-jatahs lihds ſmallato ſorti: tēpat arri pahredoht un iſihre miſſina wehweru lemmeſ. Schinni paſchä magafihe warr dabbuht wiſſadas pehrw-ſahles, ka ſoſchenilt, anilin, ſillaſ, ſallaſ, mel-uas, bruhras un wiſſas apteekeru prezzes lihds ar pamahziſchanu. 1

Mannä bohde, pee krohna Leiſas muiſchas trahtera, pahredohtu wiſſadas ſleitu drehbſes, Pehterburgas ſattuni 7-8 ohektes par weenu rubli, ka arri pehrwes, iſlaptes, diſſi, tabalu, ſiſkes un wiſſadas waijaſſigſas leetas par to lehtalo jennu. 3

Trakteera bohde, 10. Juni 1870.
J. W. Knapp.

Kauſetas-dſelles kruſtus

pa wiſſadu tirgu un no wiſſada leeluma irr gat-tawi un teel aſtri pataiſſiti pee 4

Mau un beedra, Sinder-eela N 2.

Latw. teateris Ribgä.

Swehtdeen, 14. Juni, tiks latw. beedr. nammä, ar laipnigu palihdoſchjanu no Rehwales teatera akteereem Gutherch un Allunan k. ſpehleti:
Pulſtenu taiſtaja zeypure.

Zohku ſpehle 1. zehleenä, latw. wallodä no Kr. Berg;

Diwi gultaſ.

Zohku ſpehle 1. zehleenä, latw. wallodä no A. Allunan;

Weddineekſ.

Zohku ſpehle 1. zehleenä, latw. wallodä no H. Allunan.

Eſahkums pulſten 7.

Se-eſchanaſ maſja 60, 40 un 20 kap. Biſſe-tes buhs dabbujamas no pulſten 10 pr. puſſch. pee ekonoma un no pulſten 5 pehz puſsdeena pee laſſes. Freelſchneejiba.

Gelſch weenas ſeena laudſes atraſſis maſſe le-ſchah pulſtens, laiſam no ſogia eelikt, tas ar ihſtu peerahdſichanu 3 mehneſchu laika peeteitſees pee Wezz-ſeebalgas walſis waid. tas to atdabbuhs. Wezz-ſeebalgä, 5. Juni 1870.

Tai nalki no 5. us 6. Juni irr Krimuldes dr., Bihrina muiſchä weena 9 gaddus wezza melna lehwa no gannibahm noſagta. Winnai biſa kreh-ſes us kreiso puſſi, preelſchreifat lajajai nagſ eephehſis. Kaſ par to klahtalas ſinnas augſchä minnetä muiſchä warr doht, dabbuhs 5 rubluſ pa-teizibas algaſ.

Nakstifchanas waina un tahs augli.

(Stat. № 22.)

IV.

Franzis bija prohjam un ilgš, ilgš laiks pagahja, kamehr winsch nahza atpakkat. Sahdu jauku deenu winsch nahza us Diffeldorfi atpakkat, tatschu bef ehrmeem. Winsch nessa zittu ko atpakkat, kas preefsch wiinna leelaka wehrtiba stahweja nekā nejaukee ehrmi. Wiffur, fur winsch kursirsteem, herzogeem, landgrahfeem un grabheem fastes ar ehrmeem sawa lunga kursirsa wahrda nodewa, tur winsch wiffur ar kahdu schkinibu, pa leelakai dalkai ar selta tabakas dohfi wai arri ar kahdu smaggu selta gredsenu, fur dahrgi almini bija eefschā, tikka pazeenibts. So johzigeewehri patikka augstajeem lungeem, un tad arri kursirsa grahmata runnaja no gehgera Frantscha Durwijnagla, it kā tas daudj wairat buhtu bijis nekā prasts gehgeris ween. Tapehz tad arri schkinibas nebija leesas bijuschas. Franzis nahza ar pilnu maisu dahrgu dohychu, gredsenu un zittu dahrgu leetu us Diffeldorfi atpakkat.

Pa scho laiku kursirsts bija jau daschu reisi pehz sawa gehgera padohma darrijis. Daschi, kas pee kursirsa augstos ammatos stahweja, bija par jo swarrigu schehlastibas sihmi — ehrmus dabujuschu, un schewehri stahweja wiinnu pils dahrsos gresnos buhrōs. Arri kahdi no semmakahm kahrtahm bija schā apgohdati tikluschu, un mosjē Lamark ilgojahs arri kluffiba pehz tahdas paschas gohda parahdischanas no kursirsa pusses. Tē eenahza kahdu deenu drohscheem sohleem, galwu augsti turredams mahjās pahrnahluschahs gehgeris Franzis selta kalleja bohde. Mosjē Lamark palikka jau farkans un bahls aif dufmahm un erreftibahm un winsch gribbeja jau no sawas aifrestotahs buhdas lauka schantees un nekāunigajam cenahzejam ar Spaneeschu needru durwis rahdibt; bet Franzis to nelikkahs nemannoht, iswilla weenu selta dohfi pehz ohtras is kabbatas, tad arri kahdus gredsenus un zittas dahrgas leetas un uslikka wiffus us bohdes galda. Lamark, to redsedams, palikka isbrihojees kā almins stahwoht, bet tad, kad gehgeris bija wiffu israhmejis, tad winsch issauze ar affu balsi:

„Comment, (lommang) kas tas buht, fur tas schurp nahkt?“

„Par naudū buht taišit,“ Franzis pahrmehdija dufmigo, pahrbrihojuschohs selta kalleju, „un nahkt schurp no kursirsteem, grabheem un zitteem augsteem lungeem. Tahs irr, tā falkoh, prettimškinibas par ehrmeem, un nu buhs mosjē Lamark pahrlēezinahts, kā es to gohdigi pelnijis, un es zerru, ka juhs wiinnas riktigi nowehrtesat.“

Pee pehdejeem wahrdeem Lamark pallannija laipnigi ar galwu, un wiffas wiinna dufmas bija pahrgalwu mestas. Tehws bija wiinnā gahjis gulleht,

selta kallejs wiinnu ween waldija, un winsch tik to dohmaja, kā winsch warretu taisni gehgera wahrdeem prettim selta un gresnoschanahs leetas tik lehti, zil ween eefpehjams dabuht.

Lamark sahka rihlotees, gabbalus noswehrt, kamehr Franzis kā grand seigneur (grang senjör, leelajs lungs) gresnaja lehnrehflā atgublahs, kas preefsch augstahm kundehm bohde tikka turrehts. Slgu laiku selta kallejs nopuhlejahs ar swehrschanu un isprohweschanu; Franzis mehtaja pa to laiku gan sawas azzis apfahrt, tatschu wiinnam ne-isdewahs tahs redseht, pehz kurras winsch ilgodamees ilgojahs, kā pehdigi wiinna behdiga nopuhsta to israhdija.

Mosjē Lamark reis' bija sawu swahrstifschanu beidjis un sohlija gehgeram, kaut gan ar nedrohychu balsi, par wiffahm mantahm — simt dukatus.

Franzis uslehza no sawa sehdehta augscham; wiinna azs leesmoja, jo sohlijums bija daudj par masu, kad to ar leetu wehrtibu salihdsinaja; Franzis bija trihs reis' tik leelu sohlijumu gaidijis. Sadufmojees par selta kalleja sflohpibu, winsch uslehza un wiffu aismiridams gribbeja jau sawu mantu kabbatā bahst; bet Lamark fazzija taggad meerinadams, wehl jau warroht andeletees, un kad selta wehrtiba pateesi ne-efohht leelaka, tad winsch taf arri kreetno darba gribbohht peeklahjigi aismafahst. Tuhdal winsch sohlija desmit dukatus wairak, un kad Franzis nizzinadami plezzus raustija, tad diwdesmit, tad diwdesmit'pee' — trihsdesmit, wairak! Tatschu gehgeris negribbeja no tahda sohlijuma it nekā dsirdeht; winsch pagehreja trihs'simt' dukatus, un jo nemeerigaks un karstaks Lamark palikka, jo meerigaks un aukstaks Franzis. Bet pehdigi, kad Franzis sawas mantas atkal bija eebahsis un taisijahs prohjam eet, lai tahs zittur pahrdohstu, tad Lamark, kahdu brangu lohmu negribbedams is naggeem laist, wehl pehdigo reisi atspehrahs.

„Es dohdu diw'simt' dukatus, tatschu à une condition (ā ihn kondisjong), bet ar weenu salihgschānu.“

Franzis, kas jau durwis bija, atgreesahs. „Un ar kahdu, mosjē Lamark?“

„Jums waijaga kahdu labbu wahrdu preefsch mannis pee Son Altesse (Song altes, kursirsa augstibas) runnah,“ selta kallejs fazzija tik faldi, zil spehdams.

Franzis smejhahs; winsch fapratra un nahza atkal bohde atpakkat. „Sa es warretu, tad to labprahst darrifchu. Runnahat!“

„Es gribbetu no muhsu gracieux souverain (grajjöh fuwereng, schehliga waldineeka) —“

„Gan kahdu ehrmu?“

„Glaschi riktigi, kahdu ehrmu. Les singes (leh sengsch, ehmi) irr jo johzigi un wiffi grands seigneurs (grang senjör), leelee lungi irr kahdus no Son Altesse dabujuschu.“

„Un tad juhs arri kahdu labprahst gribbetut dab-

bucht. Es saprohtu, juhsu wehleſchanahs irr gluſchi pehz kabrtas, un es apoſhlu jums ſawu palihdſibu. Wehl ſchodeen' uſ jakti es juhsu wehleſchanahs iſteikſchu ſawam wiſſſchehligam lungam un kurfirſtam un galwoju jums, fa ta tikſ idarrita. Suhs dabbuſat ehrmu un turklaht to ſkaiſtako."

"Tad es gribbu tohs diw' ſimt. — grand dieu, quel capital (grang djö, kell kapital, leclajſ Deewſ, kaſ ta par naudu)! — tohs diw' ſimt dutkatus maſſaht."

Wehl nahza kahdas nopuktas no paſſaſas, tad ſkohpajs ſelta kallejſ noſkaiſtija gehgeram tohs diw' ſimt' mirdoſochus ſelta gabbaluſ uſ galda. Franzis eebahja ſawu naudu kullê un gahja jo lihgfimis no bohdes laukâ; moſjê Lamark palikka tatſchu trihs-kart' lihgfimaſ behdê atpaſſat: pirmâ kahtâ par ſawu labbu andeli, ohtrâ kahtâ, fa gehgeris Suſetti ne ar weenu wahrdu nebija peeminnejis; to wiſſſch gan laikam bija aiſmirſis, un treſchâ kahtâ, fa winnam tâ kurfirſta ſchehlaſtibas ehms bija apoſhlihts.

V.

Dhtru deenu wiſſſ Diffeſdorſes tirguſ plazziſ palikka it luſtigi nemeerigſ. Wahgi ar leclu aiſreſtotu kaſti, fur warribuht kahds duzzis ehrmu bija eekſchâ, brauza lehnam zaur tirguſ maſſſchu un pirzeju burſmu zauri un apoſtabjahſ Frantſcha ſelta kalleja namma preekſchâ. Kahds fullainis, kaſ ehmus apdeeneja, eedewa iſbrihnojufcham ſelta kallejam rakſtu iſ kurfirſta kanzelejaſ, fa kurfirſta augſtiba eſſoht, ſawam ſelta kallejam ſawu jo ſchehligu prahtu gribbedama parahdiht, par waijadſigu atradduſe, ſelta kalleju ar kahdeem ehmeem apdahwaht tai zerribâ, fa tee apdahwatam preeku darriſchoht, un fa taſ tohs tâ kohpſchoht, kâ peenahkotees.

Moſjê Lamark paſlannijahſ jo diſſi, kad rakſtu bija laſſijis, bet tad ar ſkahlſaldahm azzihm uſ leelo brehdamo un jaukdamohs ehrmu pulku luhkodamees wiſſſch pawehleja, lai kaſti dahrsâ aiſ nammu noleeloht. Tad wiſſſch dewa fullainam diſerramu naudu, kaſ gan par ſihku bija, kad to ar leelo ſchkinſibu ſalihdſinaja; turklaht wiſſſch iſchulſteja kahduſ wahrduſ par kurfirſta leelo ſchehlaſtibu un par paſteikſchanu.

Weens weenigs ehms buhtu preekſch winna deefgan bijis — par ehrmu paſchu wiſſſch neko ne-iſtaijia, bet taſ gohds bija ta ſwarrigaka leeta! — un nu kurfirſts ſuhſtija winnam weſſelu duzzi ehrmu! Taſ bija par dauhſ ſchehlaſtibas, til warreni taſ gehgeram newaijadſeja winna labbad publetees — wai — ?

Breesmaſ! — Til tablu moſjê Lamark bija ar ſawahm dohmahm nahjis — tad! — tad jau ohtri wahgi ar ohtru kaſti un ar ohtru duzzi ehrmu ſtahejeja winna durwju preekſchâ! Ka ſchis weſumſ arri preekſch winna, to ſazzija fullainis, kaſ ſchohſ

wahguſ waddija. Schee arri bija jaſanemm, dahrsâ ja-eekohrtele un weddejam arri diſerrama nauda jadohd.

Taſ bija niſni! Kaſ to gan Lamarkam bija darrijis?!

"A! taſ ſchkelmiſ, taſ blehdis! Weenigi Franzis pee ſchi malheur (malör, ſchihſ nelaimes) wainigs!" Tâ moſjê Lamark ruhza un lahdeja, par to leelo ehrmu pulku gandrihſ iſſamiffis; naggus ſawâ ſihda mizzite eekrampejis wiſſſch ſtaigaja ar leelcem ſohſteem behdê ſchurp un iurp.

No jauna atſkanneja no tirguſ ſmeekſhana un johkofchanaſ. Treſchajſ weſumſ ar ehmeem peebrauza un apoſtabjahſ atkal ſelta kalleja namma preekſchâ. Leeli un maſi, wiſſſi apoſweiza preezigi gawiledami ehmuſ.

Mehrs bija piluſ; ſchis treſchajſ duzzis gihmuſ ſchkohbidamu ehrmu bija mehru peepildijis, tâ fa taſ pahri pludda. Lamark neſpehja wairſ nopuſſtees; nekahdas duſmu aſſaras nenahza iſ winna azzihm; wiſſſch bija jatreektſ, nopohſtihtſ, beſ ſamannaſ. No kurfirſta trihsduſſchkahtigahſ ſchehlaſtibas ſihmes pahſpehtſ wiſſſch bija gluſchi walldodu ſaudejis un krehſlâ atrittis. Beſ ſpehta wiſſſch palikka krehſlâ guktoht uſlandamſ, lai wiſſſ eek, kâ eedamſ; wiſſſch taſ neka newarreja pahrgrohhſiht.

Treſchajam weſumam gehgeris Franzis Durwjenagla patſ bija lihdiſ nahjis, tapehz fa taſ taſ pehgajſ weſumſ bija. Kad wiſſſch redſeja, fa ſanehmejs no ſawas laimes noſpeektſ ſew newarreja palihdſetees, tad wiſſſch ſahka gahdaht, lai treſcho duzzi kurfirſta ehrmu dahrsâ wai ſehtâ warretu eekohrteleht. Lamark neſpehdamſ ne wahrdu ſazzihſ uſlahwa gehgeram darriht, ko grihb; pat tad, kad Franzis winna nammâ gahja eekſchâ, — pat tad, kad manſelle Suſette ſmaididama no diſihwojamaſ iſtabas nahza laukâ, gehgerim miſligi zekku rahdiht, pat tad Lamark zeeta kluffu.

(Uſ preekſchu wehl.)

Osborn wehwera mahjekliſ.

(Statt. Nr. 19.)

Preekſch Katrihnes un Edmunda bija nahkofcha nahtis aſſaru un behdu nahtſ, kaut Katrihne gan uſ ſawa tehwa miſleſtibu palaidahſ; bet winna arri ſinnaja, fa tehws no ta neatſtabjahſ, ko reiſ apoſnehmees.

Nahkamâ deenâ Ghuitta laudis ſapulzejahſ uſ to ar pulkehm iſgrefnotu ſehtas plazzi. Wiſſſi tai laikâ klahbtuhdami fuggi bij ar karrogeem puſſſch-ſoti un diwöſ ſtrehtöſ noſtabjuſchees, tâ fa widdu zekſch palikka, pa kurru Ghuits ſinnamâ laikâ ar ſawu pawaddidamu bahlu, behdigu grahmatu weddeju un uſraugu ar ſillu wadmallu aplahtâ grejnâ barkâ uſ leelo Temſes uppi iſbrauza.

Wanna draugi un raddineeki fehdeja ohtrâ barkâ par gohda pawadditajeem.

Là winni brauza pret straumi us wakkareem. Drihs winni eeraudfija kofschas no musikas pawadditahs grabfa Schruhsberi barkas prettim brauzoht.

Lihds schim Chuits nebija neweenu wahrdu runnais; té winsch peepeschi apgreesahs apfabrt sawâ sehdekli un fazzija us Osbornu: „Wai tew scho-deen man nefas nau jafakfa?“

Osborna balfs trihzeja kâ slihkonam; winsch tif fazzija: „Kungs, to buhs man jums scho-deen wairak teift nekâ to; „Deews swehti juhfu wehleschanohs!“

„Amen!“ Chuits atteiza it ihfi.

Taggad fastappahs abbas barkas. Pehz gohdprattigas apfweizinaschanahs Chuits kahpa Schruhsberi laiwâ un noschdahs ar pliffu galwu starp tehwu un dehlu, un nu brauza atpakkat us Chuita mahju.

„Ro juhš dohmajat, mihtajs Willjem, par muhsu apmekleschanu un nodohmu?“ wezzajs grabfs it mundri eefahza runnaht.

„Kad man arri ta ihsta atbilde lihds preezigo brihdi ja-usglabba, tomehr jums fakfu, ka manna nodohma tahda buhs, ka juhš fungi to par pateesu un taifnu atraddisat.“

Jaunajs Schruhsberi nobahla un palikka dohmigs.

Winni drihs aifsneedsa isgresnotu mahju un tappa zaur matroschu un strahdneeku stannu fleegschanu apfweizinati.

Chuits abbus grabfus pee rohkas nehmis gahja zaur kauschu pulku pa plattajahm ohsola treppehm sawâ weesu istabâ. Schê bija preefsch schihš deenas ihpasehi wehrâ leekama leeta ar mirtehm apwihta; — ta bija mahzeffa slihts audekta gabbals, kas glahschu skappi stahweja.

Grabfa pawaddoni, Chuita raddi un draugi un winna laudis nahze no pakkakas weesu istabâ, til zil ruhmes bija.

Tai brihdi Chuita gaspaseha sawu meitu pee rohkas wefdama pa fahnu durwihm eenahza. Katrihnes waigs bija battaks par sihda kleiti un bruhsteschleieri.

Grabfs Arschimbelds nonehna sawu spalwu zepuri no galwas, stahjahs sawam dehlam lihdsâs un isteiza sawu pagehreschanu:

„Ka mans dehls no tibras mihlestibas pehz juhfu meitas prezze, mihtajs Chuita kungs, to manan laiziga manta, kâ arri mans gohds peerahda. Sa manna manta par weenu rohschu lappinu mafaka nekâ juhfu, tad warreet manni kâ slihtu zilweku atraidiht. Kad nu arri mans gohds pehz Deewa wehleschanas augstaks par juhfu, tomehr juhš stahweet man lihdsigi kâ nabbagu apgahdneeks, kâ ustizzigs pawalstneeks un kâ Wezz-Engländeefschu tiffumu preefschihme.“

„Mans augstajs, warrenajs grabfs, juhš jaunajs Telbo leelskungs, juhš augstee fungi, kas juhš wezzo Schruhsberi nammu mihtojat, un arri juhš manni mihtee raddi un ustizzamee deenestneeki, klausat mannu weenteesigu atbilde, jo manna firds irr grubta. Schinni

deenâ, fur manna namma laimi manna weeniga behrna nahfamibu buhs dibbinaht, fur mannai dwehselei debbesihm buhs pateizigai buht, manna firds irr grubta un behdiga, un es esmu isgahjuschu nakti ruhpes un fahpes pahrzeetis. Man mans behrns jafaderr, un es newarru bes firds falaschanas; man tur buhs nepateizigam buht, fur man leeta us padohschanohs dsenn. Redseet scho skaisi isgresnotu glahschu skappi! Tur eekschâ irr jo slihts audekks. Bet preefsch 16 gaddeem swehrejju, ka schai drahnai buhs mannai meitai par bruhstes kleiti buht! jo scho audekli Edmunds Osborn, mans gohdigajs mahzeffis tai wakkarâ auda, kad mans behrns no traktodameem Temses wikneem kkuwa isglahbts. Katrihne, mans behrns, nahz schurp! Gribbi tu pakklausigi to par wihru nemt, to tehws nowehl, wai dohd?“

Wissapfabrt palikka klufs. Tad dsirdeja schunfsteschanu laktâ; tas bija Osborns.

„Juhš redseet, zeenigajs grabfs! „Chuits fazzija, „winna klausihš un prezzehs juhfu dehlu, kad es winnai to pawehlu. Bet pahrbaudat juhfu firdis, wai winna appafsch schi pelleka audekta nenefihš falaustu firdi pee altara? Mehš abbi tehwi effam brihwi, spreeschat nu, augstajs grabfs no Schruhsberi, juhš pafchi! Leelskungs, Telbo runajcet, to buhs man, drahnu fabrikantam, darriht!“

Wezzajs Schruhsberi paleeza dohmadams galwu us semmi un palikka kluffu.

„Spreedums irr skaidrs kâ deena!“ Telbo kâ no garra aifnemts issauza. „Osborns juhfu meitu irr isglahbis; Osbornam winna peederr!“

„Osbornam winna peederr?“ Chuits waizaja, un winna waigs spihdeja no preeka.

„Lai dsihwo Osborns, Chuita snohs!“ wiffi klahbuhdami no preeka dsihsti issauza.

Katrihne Chuitt gahja pateesi ar slihto, rupjo audekli gehrbusees pee laulasehanas Pahwila basnizâ. Wezzajs grabfs Schruhsberi bija bruhstes weddejs un Telbo wedda bruhrganu.

Jauna pahra laime nebija ween pilniga, bet arri nopelnita.

Osborns atskattijahs atpakkat us sawu pagahjuschu dsihwes laiku. Wai winnam nebija tai warrenai rohka japateiz, kas winnu nabbaga sehnu par pirmo Londones kohpmanni bija eezehlsufi.

Winna gohda kahriba nu wehl fahfa ihsti mohstees; winna prahts neapmeerinajahs skaisstahs feewas fahnds ar winna ammata un andeles darbeem. Winsch kahroja augstakâs leekâs sawu ustizzibu parahdiht un laimi mekleht. Johannes Greh pohsta gals, to Edwards par sawa trohna mantineezi bija nosazzijis, wedda winnu us politikas dohmahm.

Kâ taifnibas wihrs stahweja winsch preefsch feh-ninenes Marias trohna, lai gan ta no Kattoku tizzibas bija. Winsch usmettâhs pilsehtneekem par

waddonu un aiffargaja wezzo Londones tiltu pret dumpineekeem.

Bet kehnenes Marias pateiziba bij it masa par winna ustizzibu. Kehninene tiklai ne-ustahwa winna, Ghuit-Dsborna, nammu tizzibas leetas waijajt, kaut winna winnu par kezzeri ufflattija.

Wiffa walsti fazehlahs nilni affinaini tizzibas karri; dauds protestanti tappa waijati un no walsts ifraiditi. Sawu pußmahsu Elisabeti kehninene Maria likla Taueri zeetumä west. Wiffas schahs leetas usmuddinaja tautu uf atreebschanohs. Wiss-wairaf Hollandeeschu un Wahzu strahdneeki Ghuit-Dsborna un Krauses fabrikäs sawus sohbis uf atreebschanohs trinna. Edmunds Dsborn sahka sawus fuggus apbruanohit un sataisija tohs uf islihd-sfnaschanahs deenu. Schis noslehpus tappa no dauds lihdsinnatajeem ustizzigi paslehpits, ka pats turu buhdams Taueri kommandants Grend'ls, Ghuita namma prettineeks to nemannija un nedabbuja finnaht.

17. Novembers 1558. gaddä bij atpestifchanas deena. Wehstneffis no leeklunga Telbo meldeja pafleppen Dsbornam no rihta agri, ka ta jau ilgaku laifu flimma buhdama kehninene Maria bes sapraschanas palikkusi, bet ka ta jau agraf zeeti pawehlejusti scho leetu flehpt, lihds kamehr Schottu semmes Stuarta Kattofu zilte uf trohni pazeltu, ministeri, generati un admirati stahwoht ap kehnenes gultas.

Tublin Dsborns pawehleja saweem strahdneekeem un matrohscheem apbrunnotees, bet kluffu isturretees; tad winsch eeluhdja Grend'li uf maltiti kä arweenu; tas neka kauna nedohmadams arri ar saweem offizeereem atnahja. Grend'ls tappa zeeti fanemts un winnam karra eerohtschi atnemti; winnam waijadseja Taueri wahrte atflehgu isdoht.

Pa to starpu Ghuita un Krauses fabriku setki bija Londones tiltu apsehdufchi un wahrtus flehgufchi. Londones eeschana un braufschana tikpat pa semmi, kä pa uhdeni bij apturreta.

„Uf preefschu, laudis! Ruggis uf Tauer! Scho-deen mums preefsch muhsu pateefigas kehnenes Elisabetes, Indrika VIII meitas, jastahw!“

„Preefsch Elisabetes! Preefsch Elisabetes!“ weh-weri faufdami dewahs fuggös uf kaufchanohs.

Lai paschä laika atjahja Telbo Schruhsberi un kleedja: Maria irr mirrus!“

Ar sohbinu rohkä Dsborns brauja sawä barkä ar sibbina ahtrumu uf Taueri. Wahrte tikla uf flehgti un waktineeki ar scheem wahrdeem isbedeti: „Maria irr mirrus, lai dshwo kehninene Elisabete!“

Drahu fabrikants Dsborn uf zekkeem mettees gohdaja Elisabeti par kehneneni; winsch bija Elisabetes pirmajß pawalstneeks.

Tad tikla Elisabete ahra uf Taueri muhreeem ar preezigu gawilefchanu westa. Schruhsberi un Ghuits bija pilsehtas preefschneekus atfaukufchi: Wiffa Lon-

done stahweja karra eerohtschös. „Elisabete, Elisabete muhsu kehnenene!“ tä wiffi preezigi klagaja. Kad Marias ministeri wehl atskrehja, tad Elisabete bija jau no wiffas tantas par kehneneni issaukta; tadeht scheem nefas wairaf neatlikka nekä padohtees.

Behz trohneschanas Elisabete gabja uf pilsehtneeku sapulzi, kur winna no Ser Willjema Ghuita un jauna pilsehtas preefschneeka tappa fanemta.

„Pirms mehs pee juhsu galda sehshamees, pilsehtas preefschneeki,“ Elisabete atbildeja uf winnu apfweizinaschanu, „mehs effam nodohmajuschu jums redsoht kehnischu spreedumu isdarriht. Londones pilsehtneeki effat leezineeki un juhs, raddineek' Telbo no Schruhsberi, aisdohdat mums sawu sohbinu! — Edmund Dsborn nahz schurp!“

Dsborns nomettahs preefsch kehnenes zekös.

„Deewa un Winna mahzibas wahrä mehß Elisabete, Englandes un Jhru semmes kehnenene, ar scho muhsu teesadamu sohbinu tewi Edmund Dsborn, kas tu fennaf Pahwila nabbagu sfoblneeks bijis, sit-tam par leeklungu! Ser Willjem Dsborn! Tä tohpi tawas gohdigas ufwefchanahs labbad faukts!“

„Ar scho ohtru sitteenu mehß darram tewi par muhsu trohna gohda-ammata wihru! Lord Willjem graf Dsborn effi nosaukts tawas ustizzibas labbad!“

Ar scho beidsamo sitteenu mehß zekkam tewi kä muhsu trohna un Deewa mahzibas stutti, tewi lord Willjem graf Dsborn par Lihdz herzogu!“

Wehwera mahzetta Dsborna zilts seed wehl scho-deen kä herzoga Lihdz familija Englands.

Deenestneeki, effect pallausigi saweem kungeem, un pawalstneeki, effect ustizzigi saweem waldineekeem, tad gohds un slawa pasaulä ne-ees mafumä!

A t.

Jesluddinafchana.

Sinna preefsch jauneklum.

Pa scho pee mums gan wehl swefchu, bet zittur jau fem ebrautu un pasihstamu zekku tahds jauns zilwets starp 20tam un 30tam gaddam, kam neween no wezzakeem mantojums, bet kas arri zaur sawu ammatu zeenijamä dshwes kahrtä stahw un warr no sawa ammata eenahsfchanahm peeklahjigi dshwoht, mekle few dshwes draudjeni. No schahs winsch ne nandu, nedf treknu puhru nefahro; winna wehleschanahs irr, ka ta wiffas scho laiku fewwischtu finnafchanäs, kä wallodäs, mustä un zittäs tahdäs leetas buhtu prattineeze, un ka tai buhtu laipniga peemihliga, preeziga dabba un patihkams augums. Tad nu ar scho winsch usluhtj wiffas jauneklus, kas fewi ar tahdahm ihpafschibahm finnahs apdahratas un kam luste sawu listeni ar winnu listeni sawu muhschu nostaught, lai tahs winnam sawu fotografiu lihdi ar sawu wahrdu, wezzumu, familijas finnahm un adressi ar wirskratstu x+y schä laika raksta effpedizjai peejuhda. Kä schahs sinnas kä noslehpus tiks pee-klahjigi paglabbatas, tas prohtama leeta.

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.

No Bensus atwehlehts.

Rihgä, 11. Juni 1870.